

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU HAKLARINI İNCELEME

ALT KOMİSYONU

TUTANAKLARI

28 Mayıs 2024 Salı

KONU

- Başkanlık sunuşları
- İnceleme yapılacak ceza infaz kurumlarının belirlenmesine ve ziyaret programına ilişkin görüşme

28 Mayıs 2024 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.20

BAŞKAN: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; hepiniz toplantımıza hoş geldiniz.

Alt komisyonumuzun 28’inci Yasama Döneminin 4’üncü Toplantısını açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

Gündemimize geçmeden önce, alt komisyonumuz tarafından 28’inci Yasama Döneminde gerçekleştirilen faaliyetler ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulardan alt komisyonumuzla ilgili olan kısımlarla ilgili kısaca bir bilgi vermek istiyorum.

Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu 28’inci Yasama Döneminde, 26 Ekim 2023 tarihinde Sincan Ceza İnfaz Kurumu yerleşkesinde, 17 Kasım 2023 tarihinde Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesinde ve 18 Kasım 2023 tarihinde de Mardin E Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda incelemelerde bulunmuştur.

28’inci Yasama Döneminde ceza infaz kurumlarından yapılan başvurular da şöyle, size izah etmek istiyorum: 28’inci Yasama Döneminde alt komisyonumuza ihlal bazında toplam 3.370 başvuru gerçekleşmiştir. Bunların ana başlıklarından birkaçını sizlerle paylaşmak istiyorum: Keyfi tutum ve işlemlerle ilgili şikâyetler 628, fiziki koşullarının iyileştirilmesi 258, kötü muamele 204, nakil sorunu 340, sağlık sorunu 334, cezaevindeki diğer sorunlar 385, yasal düzenleme talebi 206; tutukluk süresiyle ilgili şikâyetler Yargıtay kararının uzun sürmesiyle ilgili şikâyetler, yeniden yargılanma talebi ve yargı kararından memnuniyetsizlikle ilgili toplam yaklaşık 400’e yakın şikâyet söz konusu ama bildiğiniz gibi, Anayasa’nın 138’inci maddesi gereğince yargıya müdahale etmemiz ve yargılamayla ilgili ya da yargı kararlarıyla ilgili değerlendirme yapmamız, komisyonumuzun görevleri dışındadır. Bu konuları sadece bilgi olarak size sunmak istiyorum. Bireysel af isteyen 18, şartlı tahliye isteyen 6, genel af 8, maddi yardım talebi 17 ve öğrenci sorunları 1 gibi devam eden toplam 3.370 ihlal şikâyeti alt komisyonumuza gelmiştir.

Bugünkü toplantımızın gündemi de inceleme yapılacak ceza infaz kurumlarının belirlenmesi olduğundan, bu konuda da sizlerle biraz paylaşımda bulunmak istiyorum. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuza ceza infaz kurumlarından yapılan başvurulara en çok başvuru yapılan ceza infaz kurumlarını esas almak suretiyle il bazında bakıldığında istatistiki bilgiler aşağıdaki gibi ancak verilerin il bazında olduğunu özellikle belirtmek istiyorum yani sadece bireysel cezaevi değil, ilin tamamındaki cezaevlerinden gelen şikâyetler şeklindedir. Onları da şöyle kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum: Bize, Adana ceza infaz kurumlarından 78, Afyonkarahisar ceza infaz kurumlarından 109, Ankara ceza infaz kurumlarından 168, Antalya ceza infaz kurumlarından 139, Balıkesir ceza infaz kurumlarından 60, Bolu ceza infaz kurumlarından 69, Çorum infaz kurumlarından 56, Erzincan ceza infaz kurumlarına 40, Erzurum ceza infaz kurumlarından 82, İstanbul ceza infaz kurumlarından 147, İzmir ceza infaz kurumlarından 156, Kırıkkale ceza infaz kurumlarından 65, Mersin ceza infaz kurumlardan 72, Samsun ceza infaz kurumlarından 80, Tekirdağ ceza infaz kurumlarından 82, Yozgat ceza infaz kurumlarından da 54 başvuru gerçekleşmiştir.

Birazdan, toplantı gündemimiz olan cezaevi ziyaretlerimizi hangi illerde gerçekleştireceğimizi sizlerle birlikte belirleyeceğiz.

Şimdi, talep hâlinde, milletvekillerimize de söz vermek istiyorum, söz talep eden varsa.

Bu arada, komisyonumuz üyesi olmamakla beraber bize onur veren, şeref veren Elif Esen Vekilimiz de katıldı, Hoş geldiniz diyoruz.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sağ olun, hoş bulduk Değerli Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, söz almak isteyen arkadaşlar varsa buyursun.

Nevroz Hanım, buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Öncelikle, bu toplantının şu an sadece gideceğimiz cezaevlerinin tespitine ilişkin olması benim açımdan çok dar ve sadece bizim varlığımızın ve çalışmamızın, ziyaretlerle sınırlandırılan bir hâl aldığını ben düşünüyorum. Biz şu an burada bu toplantıyı yaparken bile şu an cezaevinde ağır hasta ve ölümle burun buruna olan mahpuslar var. Şu an daha çok gündemde olan, aslında bugün de çokça ifade ettiğimiz Abdulkadir Kuday’a önce bel fıtığı teşhisi konuldu, bel fıtığı teşhisinin yanlış olduğu tespit edildi; daha sonrasında, sinirle alakalı olarak ALS hastalığı teşhisi konuldu ve 2022’den beri Metris R Tipi Cezaevine sevk ve tedavi oluyor. Yine, yanında yüzde 98 engelli Serdar Yıldırım; yine, eli bilekten kesilmiş, KOAH ve tüberküloz hastası Ergin Aktaş var. Kuday’ın durumu şu anlamda kritik bir eşiğe gelmiş durumda: Kendisinin cezaevi süreci boyunca gün geçtikçe sağlığı kötüleşiyor; şu an yatacak, tekerlekli sandalyede ve cezasının ertelenmesiyle ilgili onlarca başvuru yapılıyor ve Adli Tıp Kurumunun ve İsmail Fehmi Cumalıoğlu Şehir Hastanesinin... Hem bu ALS hastalığı hem kalp sıkışması, anjiyo olması gibi birçok hastalıktan şu an kendisi 45 kilonun aşağısına düştü, kendisi cezaevinde kesinlikle kalamaz ve artık bırakın aylık olarak, yıllık olarak ertelemeyi, her günün, her dakikanın kritik aşamaya geldiği birisinden bahsediyoruz.

Adli Tıp Kurumu Ekim 2023’te rapor vermiş, demiş ki: “Yaşamını tek başına idame ettiremez, cezaevinde kalamaz.” Ve o rapor tanzim edildiğinden şu ana kadar, Mayıs 2024 itibarıyla, Kuday 41 kiloda şu an, nefes almakta güçlük çekiyor, iç organlarına yayılan çok ciddi hastalıkla cebelleşiyor ve bu konuda defalarca önerge verdik, buraya da başvurduk. Hem diğer vekillerimiz hem bizler hem de diğer farklı kurumlardan da başvuru geldiğini biliyoruz. Ancak Kuday’ın cezası dönüp dolaşıp İnfaz Kanunu 25/1’de tıkanmış bir durumda. Nedir bu hepimizin bildiği kadarıyla? Ağırlaşmış müebbet hapis cezası olan kişilerin ne İnfaz Kanunu 16/2 ne farklı bir gerekçeyle -cezaevinde olduğu sürece ölünceye kadar infaz- yine hakeza hiçbir gerekçeyle hiçbir koşulda tahliye edilmeyeceğine dair bir düzenleme. Ve şu an Kuday ölüm pençesinde. Cezaevleri ölüm evleri olmasın, insan haklarına, onuruna uygun bir cezaevi sistemi konuşuyoruz. Ancak şu an, daha önce de dile getirilen bu maddeden kaynaklı, Kuday tahliye edilmiyor ve tahliye edilmemesinin önündeki bu kanunun değişikliğiyle ilgili daha önce de teklifler verilmiş. Şu an her ne kadar bir üst komisyon olan İnsan Hakları -tali- komisyonunun önünde bekliyor olsa da şu an bizlerin de bunu gündeme alması gerektiğini düşünüyorum. Şu an ölümle burun buruna, kendisinin almış olduğu raporlar Adli Tıp Kurumunun raporu. Sağlık sürecine rağmen dönüp dolaşıp ezbere, katı, kesin bir biçimde uygulanan bu kanun maddesine takılı; bir yasama kurumu olarak bizlerin ve yine cezaeviyle ilgilenen bu komisyonun bilhassa ilgilenmesi gereken bir dosya; Kuday üzerinden söylüyorum. Şu an ancak Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tahliye edilebilecek mahpuslardan bir tanesi. Bakanlığa, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna ve birçok yere başvuru yapıldı ancak maalesef ki bununla ilgili herhangi bir karar çıkmış değil. Yaşlılık, hastalık, kocama sebebiyle daha geçen haftalarda 28 Şubat darbesiyle ilgili müebbet hapis cezası alan kişilere af kararı verilirken bugün Abdulkadir Kuday’la ilgili verilen bu kararı kabul etmiyoruz. 25/1’in değiştirilmesi için tali komisyonda bekleyen kanun teklifinin öne çekilmesini ve bu noktada dokuzuncu yargı paketini tartışıyoruz.

Belki bizlerin tek gündemi sadece cezaevi ziyaretleri değil, ulusal mevzuatımızın, yönetmeliğin, İnfaz Kanunu'nun uluslararası düzeye ve insani koşullara çekilmesi de bir sorumluluk gereği; kesinlikle bunun değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sadece Abdulkadir Kuday değil, onun durumu biraz özgün, evet, 25/1'e bağlayabilirsiniz ancak daha önce, bir önceki toplantıda da yine başka bir vekilimiz dile getirmişti; Abdulhalim Kaya. Kendisi Elâzığ R Tipine sevk edildi ancak bundan uzun bir süre önce Batman'da cezaevinde tutuluyordu. Kendisinin yüzde 91 engelli raporu var. Daha önce 4 Ocak 2021'de altı aylık bir infaz erteleme almış, Siirt'e dönmüş hasta ve ağır hasta olması sebebiyle ancak sonrasında, bu tahliyeden sonra 2022 tarihli yüzde 93 engelli raporu olmasına rağmen Adli Tıp Kurumunun "Cezaevinde kalabilir." şeklinde vermiş olduğu raporla yine cezaevinde maalesef ki günbegün eriyen yaşlı ve hasta mahpuslardan biri. Bu noktada, daha önce özellikle Batman'dan Elâzığ'a sevk edilirken kelepçeli ve gözleri bağlı biçimde götürüldüğüne dair bir önerge ve başvuru yaptık ancak buna herhangi bir dönüş almadık. Şu an kendisi 87 yaşında, kalp, böbrek, prostat hastası; görme ve işitme kaybı var. Demans hastalığıyla yüz yüze, 87 yaşında ve Adli Tıp Kurumu kararı gerekçe yapılarak 16/6 üzerinden bırakılmıyor.

Yine, Hatice Yıldız, 75 yaşında cezaevinde; Makbule Özer hakeza öyle, Tenzile Acar öyle; onlarca örnek verebiliriz. Bu noktada, bizlerin sadece cezaevi ziyaretleriyle değil, Adli Tıp Kurumunun bu raporlarıyla ilgili de bir değerlendirme yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Mehmet Emin Çam, en son örnek; Beşiri T Tipi Cezaevinde 24 Mayıs'ta kalp krizi geçirdi, Batman Bölge Hastanesine yatırıldı. 72 yaşında ve kalp hastalığı dışında birçok kronik hastalığı var ancak buna rağmen Mehmet Emin Çam bir gün sadece hastanede tutularak ertesi gün apar topar cezaevine tekrar gönderildi.

Bizlerin bu tarz konularda başvuru yapmamız, bu konuda Komisyonun herhangi bir girişimi olup olmadığı, burada tartışmamız, sessiz kalmamız, bu konuda herhangi bir girişim -bizim bildiğimiz varsa buyurun burada konuşalım- yapılmaması, bu konuda bu kadar sessiz kalınmasının bu Komisyonun varlığına ve işleyişine aykırı bir durum olduğunu ben düşünüyorum. Çünkü cezaevlerinden ölüm haberleri geliyor, sizler de takip ediyorsunuz ve ölüm haberleri, hastalık nedeniyle ölümler dışında şüpheli ölümler var. Iğdır Cezaevinde Şubat 2022'de Sezer Alan, Mart 2022'de Sinan Kaya, Mayıs 2024'te Ercan Çakar şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti, "intihar" dendi ancak ailelerinin yapmış olduğu açıklamalar ve -dosyanın ayrıntılarını hâlâ bilmiyoruz tabii- avukatlarının... Özellikle bu kişilerin, oradaki görevliler, gardiyanlar tarafından işkenceye maruz kaldıklarını ve bu işkence sırasında kamera sistemini kapattıklarını ve bunlarla ilgili suç duyuruları olduğunu biz basından ve ailelerinden biliyoruz.

Yine, benzer bir biçimde Van'da Reber Soydan hakeza yaşamını yitirdi, "intihar" olduğu söylendi ancak bunlar şüpheli ölümler. Cezaevlerinde hastalık gerekçesiyle ölümler kadar bu şüpheli ölümleri de gündemimize almamız gerektiğini düşünüyorum.

Özetle, burada, bu komisyonda öncelikli olarak Adli Tıp Kurumunun zorunluluk olmaktan, var olan engel hâlden dolayı çağırılmasını, burada dinlenmesini, bu raporları neye göre değerlendirdiğini... "Tam teşekküllü devlet hastanelerinden, üniversite hastanelerinden yüzde 90 engelli raporu alan birisi nasıl oluyor da Adli Tıp Kurumundan 'cezaevinde kalabilir' raporu alıyor?" meselesi üzerinden sadece bizlerin dolaylı yorumu değil, onların çağrılarak dinlenmesini... Yine, Adli Tıp Kurumu raporlarının zorunlu, nihai olarak muhatap olmaktan çıkarılarak sadece resen savcılığın ve Cumhurbaşkanının affıyla değil, 16/2 değerlendirmelerinde de hastane raporlarının ve üniversite raporlarının dikkate alınmasını ve hasta mahpuslarla ilgili bir alt komisyon kurulmasını... Bu tabii ki üst komisyonun yapacağı bir değerlendirme ancak hükümlü hakları olması açısından bizi de ilgilendiren bir husus.

Yine, ben, 16/2 ve 25/1’le ilgili ayrımcı infaz düzenlemelerinin değişmesi noktasında bir inceleme ve bir araştırma başlatılması gerektiğini düşünüyorum. Biraz önce girişte biraz konuştuk; ağır hasta, yaşı ilerlemiş ya da cezaevinde kalması anlık olarak “ölüm” anlamına gelen hasta mahpuslarla ilgili insani, vicdani, ahlaki olarak bir çaba ve bir girişim içerisinde bulunmamız gerektiğini ben düşünüyorum. Bu noktada komisyon daha aktif sorumluluk almalı.

Yine, cezaevlerini saydınız. Her ne kadar orada çok başvuru görünmese de bazıları bizim ziyaret etmek istediğimiz cezaevleriyle uyuştu. Ben dün Bolu F Tipine gittim -bunu çok uzun sürmemesi açısından kesiyorum- kesinlikle Bolu F Tipi Cezaevinin ziyaret edilmesi gerektiğini düşünüyorum; ayrıntıları daha sonra açarım. Yine, Samsun Kavak, Tokat, Yozgat, Iğdır, Karabük, Antalya S tipi, Erzurum cezaevlerinden bizlere de çok fazla başvurunun geldi. Başvurular, hasta mahpuslar, kurul kararları, işkence, kötü muamele ve keyfi sürgünler ve cezaevlerinin fiziki koşullarının tamamını içeren başvurulardır. Bunların da dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, bitti galiba.

Teşekkür ediyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Aynen, şu an için evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben, kısaca sizin bu sorularınıza cevap vermek istiyorum.

Öncelikle bir hukukçu olarak sizin de belirttiğiniz gibi İnfaz Kanunu 25/1 ve Anayasa’nın 138’nci maddesi gereğince mahkemeler bağımsızdır ve İnfaz Kanunu’na uymak zorundayız. Bizler de birer hukukçu olarak kanunların koyduğu neyse, kurallar neyse onlara uymak zorundayız.

Bir diğer konu, bir kişinin tahliyesinin niye yapılmadığı? Rahatsız olduğu, neredeyse ölümle iç içe olduğu “Niye tahliyesinin yapılmadığı?” şeklinde bir sorunuz oldu. Siz de takdir edersiniz ki ve hukukçu olduğunuz için bilirsiniz ki mahkemeler, kendi konuları olmayan, kendi hukukçuluğu dışında olan konularda, tıp gibi veya diğer mühendislik gibi dallarda bilirkişilerden görüş alır, onlardan raporlar ister ve bu bilirkişi raporlarına göre karar verir. Dolayısıyla, buradaki tahliyelerle ilgili husus, Anayasa’nın 138’inci maddesi çerçevesinde bilirkişilerin verdiği, Adli Tıp Kurumunun verdiği veya diğer sağlık kurumlarının verdiği raporlar çerçevesinde tahliyeler gerçekleşmemekte. Burada sizin ve diğer DEM PARTİ’li milletvekillerinin bizden rapor talepleri söz konusu. Burada özellikle diyor ki: “Mahpusun tahliyesinin sağlanması” Bizim Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak ve İnsan Haklarını İnceleme Üst Komisyonu olarak kişilerin tahliyesini sağlamak gibi bir görevimiz yok maalesef. Biz sadece ilgili yerlerde inceleme yapar, Türkiye Büyük Millet Meclisine bu konuyla ilgili varsa gerekli düzenlemenin yapılması için teklifler sunar, bununla ilgili Meclise önerilerde bulunuruz. Dolayısıyla, bizim komisyon olarak da üst komisyon olarak da kişilerin tahliyesini ya da sanık, şüphelilerin veya hasta olup olmadığı önemli olmaksızın tahliyesini talep etmek gibi bir hakkımız söz konusu değil.

Bunun yanı sıra söylediğiniz bazı intihar vakaları söz konusu. Bunlarla da ilgili ben birkaç defa Türkiye Büyük Millet Meclisindeki konuşmamda isim bazında cevap verdim, hatta bugün sizin yine Abdulkadir Kuday ve Abdulalim Kaya’yla ilgili bir önereniz var, onlarla ilgili cevaplar vereceğim ve Abdulalim Kaya 23 defa bir sağlık kurumuna, 24 defa da bir üst sağlık kuruluna, hastaneye sevk edilmiş, kendisine gerekli bütün tıbbi modeller yapılmış bir kişi.

Burada da diğer intihar vakalarıyla ilgili adli ve idari soruşturmalar devam etmekte. Bunu da sizlerle paylaşmak istedim.

Başka konuşmak isteyen?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şöyle Başkanım, zaten ben bunu inkâr etmiyorum. Benim zaten ifade etmek istediğim mesele bu. Biz bir yasama kurumu muyuz? Evet. Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu muyuz? Evet. Şu an bizim bağlı olduğumuz üst komisyonun tam da bu maddelerin keyfi, ayrımcı olduğu ve insanları cezaevinde ömür boyu tutma, hapis cezası dışında affa tabi tutmama hâlinin ölümüne sebep olduğuna dair geçmiş dönemde onlarca örneği var. Biz bu kanun değişikliği teklifini buranın da gündeme almasını ve bu konuda üst komisyonun da bu noktada adım atmasını talep ediyoruz. Biz size Adli Tıp Kurumu yerine geçin, hastane yerine geçelim, savcı, hâkim yerine geçelim anlamında söylemiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yok, burada talep bu şekilde. Pervin Buldan Hanımefendi demiş ki: “Komisyon olarak bu mahpusun tahliyesini sağlayın.” Bizim böyle bir yetkimiz yok.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – İşte, o hangi mahpus, koşulları ne bilmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Abdulkadir Kuday’la ilgili.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şu anki durumda 41 kiloya düşmüş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Doğrudur.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şimdi bizim sorumluluğumuz değil mi? Evet. Cezaevinde bunu ziyarete gittik mi? Hayır. Onun konusundan haberdar mıyız? Önerge verdik. Genelde aracı olarak bize yazı geliyor ama ayrıntılı olarak maalesef çok öğrenemiyoruz. Yani bu noktada sadece bu kanun maddesi affa izin vermiyor diye bu kişi ölecek mi cezaevinde?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yok, öyle bir şey söylemek mümkün değil.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şimdi bunun için adım atılacaktır illaki. Şimdi, biz bu adımın atılması noktasında sorumluluk hatırlatıyoruz hem kendimize hem komisyon üyelerine hem de biz size, bağlı olduğumuz Komisyona. Biz, sizin onların yerine geçip tahliyelerini sağlamayacağınızı gayet iyi biliyoruz ama bu koordinasyonu sağlamak, bu bütüncül insan hakları, insanlık onuruna uygun bir infazı sağlamak, cezaevlerinde uygun koşulları sağlamak bizim sorumluluğumuzdaysa tabii ki bu örnekler -bu bir örnek, maalesef onlarca örnek var- üzerine bunu tartışmanın sadece “Mahkeme kararıdır.” deyip önüne geçmek asıl varlık gerekçemize aykırı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, şimdi, biliyorsunuz, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 3686 sayılı Kanun’la kurulmuş bir komisyon. Komisyonun görevlerinden bir tanesi de “İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek, gerekli gördüğü yerlerde ilgililere iletmek.” Bu bizim görevlerimiz arasında, biz de bu konuda zaten yaptığımız çalışmaların neticesinde bize intikal eden konuları ilgili mercilere iletiyoruz. Bu konuya iletmeye devam edeceğiz.

Evet, başka söz almak isteyen var mı?

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, tabii, burada ziyaretlerimizin kapsamında bence Türkiye’deki bu geri gönderme merkezlerine de gitmek lazım. Bunu da bu kapsama, ziyaret kapsamına almak lazım. Çünkü bizim konumuz, Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bu, zannediyorum üst komisyonun görevlerine girer Mahmut Bey; benim görüşüm. Biz cezaevleriyle bağlıyız, hükümlü ve tutuklularla bağlıyız. Yani geri gönderme merkezleri üst komisyonun görevleri içinde, orada söylerseniz bence daha mantıklı gibi geliyor, orada iletelim. Göç Komisyonumuz var biliyorsunuz, orada onların yapması gereken bir...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani çünkü orada da en azından bu hürriyetinden...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Orada hükümlü ve tutuklu olmadıkları için yani orada yasa anlamında hükümlü ve tutuklu değiller.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Peki, o zaman şu gelecek: Türkiye’de polis karakollarının standartlarıyla ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bunu yapıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani gittiğimiz yerlerde benim gözlemim, gözaltında bulunanların ifadelerinin alındığı ortamları, onları da incelemekte fayda var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Mahmut Bey, siz geçen dönem olmadığınız için... Biz gittiğimiz cezaevi ziyaretlerinde ayrıca 2 karakola gidip oradaki şartları da inceledik. Bu komisyon ilk defa bunu yaptı yani geçen dönem yaptı daha doğrusu, ondan önceki komisyon çalışmalarının hiçbirinde karakol incelemesi yoktu. Biz karakolu da bu işin için kattık çünkü netice itibarıyla gözaltı da olsa bir tutuklama söz konusu. Orada da özellikle Afyon’da yaptık, bir de bir ilde daha yaptık. Bunu yapacağız inşallah var planlamamızda.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Burada, tabii, ziyaret öncesinde polis karakollarının standartlarıyla ilgili... Kaç çeşit polis karakolu var? Yani benim bildiğim kadarıyla 3 çeşit var. Bunların hangisi standartlara uygun, hangisi değil? Bu standartlarla ilgili önce burada bir brifing almakta fayda var çünkü biz onun teorik yapısını bilmeden...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bu konuyla ilgili bir yazışma yapalım, İçişleri Bakanlığından bilgi isteyelim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Evet, tabii. Yani biz o polis karakollarının standartlarını bilmeden gidip bizim öyle gezmemiz ne kadar doğrudur; mevzuata uygundur, değildir; hak arama veya sanık hakları, şüpheli hakları açısından ne kadar doğrudur; onu bilemiyorum. Önce, bir teorik altyapısının... Bence bir brifing almakta da fayda var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yapalım.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üçüncü konu: Emeği geçen arkadaşlara teşekkür ederim. Bu, tasnifle ilgili güzel bir çalışma olmuş.

Nerelere ziyarete gidilebilir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onu en son konuşacağız, isterseniz onu en son tekrar konuşalım, şimdi bir ön şey alalım, en son ziyaret edeceğimiz yerlere birlikte konuşup karar vereceğiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben bir öneri sunayım, uzatmayacağım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Burada da baktığımız zaman iller bazında gelen şikâyet sayısı fazla olanlardan sanki başlamak gerekiyor gibi geliyor bana.

Takdirlerinize sunuyorum. Benim söyleyeceğim bundan ibaret.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen?

Sait Bey, buyurun.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kusura bakmayın, bir konuşmam olduğu için dolayısıyla biraz geç geldim. İnsani bir şeyi dile getireceğim belki örnek olsun diye, açık ve net konuşmam gerekiyor: Ağabeyi PKK tarafından şehit edilmiş biri olarak Tokat T Tipi Cezaevinde müebbet kalan bir PKK'ının annesinin bana dün Diyarbakır'da ilettiği bir notu iletiyorum, kendisi 70-75 yaşlarında, felçli, tekerlekli sandalyeyle yanıma getirdiler benim medreseme. Diyarbakır'dan çok uzakta olduğu için -kendilerinin de gerçekten maddi durumları imkânsız, elverişsiz- çocuğunun, bu orada müebbet yatan çocuğunun naklinin Diyarbakır, Elâzığ, Batman ve Mardin gibi bir yere getirilmesi hususunda benden ricada bulundu. Ben de insani olarak bu görevi yerine getirmek için talepte bulunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Bunu bir talep şeklinde bize iletirseniz biz...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Mehmet Sait Demir mi bahsettiğiniz?

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Mehmet Zeki Güçlü, Tokat T Tipi Cezaevinde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz Genel Müdürlüğe iletelim, bu tür şeylere aracılık ediyoruz.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Annesi, ailesi çok mağdur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biliyorsunuz nakillerle ilgili şöyle bir kural var: İlgilinin istediği yerde aynı suç nevisinden koğuş var mı, o koğuşta yer var mı ve nakil için gerekli masrafları karşılanacak mı? Bunlar Bakanlığa iletildiği zaman ellerinden geldikince bu nakle yardımcı oluyorlar. Pandemi döneminde maalesef nakillerde çok büyük gecikme olduğunu biliyoruz, pandemi nedeniyle ama son dönemde Sayın Mehmet Yılmaz Bey burada, belki gerekli cevabı verir. Taleplerin yaklaşık yüzde 60'ı gerçekleştirildi, pandemiden sonrasındaki taleplerin yüzde 60'ı gerçekleştirildi.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, bence nakil meselesi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Söz verelim, kayda girsin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim Sait Hocadan da.

Şimdi, o nakil meselesindeki para unsurunu, şartını bence kaldırmak lazım sosyal devlet ilkesi uyarınca; bir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onu da iletiriz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - İki: Cezaevinde bulunup da ekonomik durumu yerinde olmayanlara nasıl kaymakamlıklar, valilikler o yardımı, desteği sağlıyorsa bence o nakil ücretinin de hazineden, bütçeden bir şekilde karşılamasında fayda var, yerinde olmayanlar için.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Teşekkür ediyorum.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, son bir şey ilave etmek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, buyurun.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Yani örnek olsun diye söylüyorum: Biz, İnsan Hakları Komisyonunda bulunan milletvekilleri -yani benim bu bir ricamdır- ne olur, cezaevinde yatan hangi fıkirden, hangi düşünceden, hangi ırktan olursa olsun, eğer bir mağduriyeti varsa, eğer bir sıkıntısı varsa, dışarıda bekleyen annesi suçsuz, varsa eşi suçsuz, babası suçsuz, çocukları suçsuz; bunlar masum insanlar; bunların, herkesin hak ve hukukunu beraber himaye edelim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Sayın Hocam, özellikle geçmiş dönem bizimle çalışan arkadaşlar şu anda burada yok ama Taner Bey uzman olarak yanımızda, Mahmut Bey de bir dönem geldi, gitti. Biz her zaman söylediğimiz gibi cezaevindeki kişileri devlete birer emanet olarak görüyoruz. Hangi fikir, ırk, görüş, suç, terör veya değil, o hiç önemli değil; tüm koşulları tek tek ziyaret ediyoruz ve hepsinin de varsa problemleri, sıkıntıları tek tek tespit edip ilgili makamlara iletiyoruz. Bu konuda gerçekten tarafsız olduğumuz kanaatindeyim. Bilmiyorum, bu dönemde sizlerle beraber geldik, bu konudaki görüşümü, düşüncemi çok iyi anlıyorsunuzdur zannediyorum. Dolayısıyla bunda hiçbir ön yargımız yok, kesinlikle de ön yargılı olmayacağız, bundan yana rahat olabilirsiniz.

Taner Bey burada bir şey söyledi, çocuklar ve maddi durumu yetersiz olanların -eğer belge getirirse- naklinde zaten ücret talep edilmiyor. Maddi durumu iyi olanlar veya özel nakiller varsa orada devlet nakil ücretini talep ediyor ama çocuklardan zaten almıyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ben bununla ilgili bir şey söyleyeceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Başkanım, tabii, bu cezaevi ziyaretlerine ara vermiştik. Şimdi, talebin çoğunluğuna göre belki bir tasnif yapıyoruz ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şimdi, isterseniz onu ben açıklayayım, sonra...

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Buyurun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Şöyle: Şimdi, bu size okuduğum listelerde sayı olarak mesela Afyonkarahisar yüksek, Ankara, İstanbul, İzmir yüksek, Konya yüksek ama biz şöyle düşünüyoruz: Bugüne kadar hiç gitmediğimiz yani iki dönemdir, benim içinde bulunduğum dönemde gitmediğimiz yerlere gidelim. Mesela burada ben şöyle bir şey çıkardım kendim: Erzurum ve Erzincan, ikisini topladığımız zaman 120 şikâyet ediyor, 120 az değil. Dolayısıyla iki gün ayırıp yani bir cuma, cumartesi ya da Pazar, pazartesi şeklinde iki gün ayırıp bir gün Erzurum, bir gün Erzincan yapabiliriz. Aliğa ve Buca, topladığımız zaman İzmir'den yine 120'ye yakın şikâyet geliyor. Buna da yine bir gün Aliğa, bir gün Buca şeklinde iki günlük bir ziyaret gerçekleştirebiliriz. Bir de Tarsus'a biz geçen dönem gitmiştik ama Tarsus'ta çok ciddi sıkıntılar vardı, orada gördük. Özellikle sıcak nedeniyle, yaz mevsimi gitmiştik biz, çok ciddi sıkıntılar vardı sinek ve sıcaklıktan kaynaklı. Adana ve Tarsus, iki günlük programla yani bunları iki gün yapıp birer il ziyareti şeklinde gerçekleştirebiliriz. Benim ilk teklifim Erzurum, Erzincan; havalar biraz daha yumuşakken. Sonra, büyük bir ihtimal herhâlde tatile gireceğiz gibi gözüküyor. Sonra, açıldığımız ekim ayından itibaren de Aliğa, Buca; Adana, Tarsus şeklinde iki günlük...

MAHMET TANAL (Şanlıurfa) – Adana, Tarsus yaparken Urfa'yı da yapalım çünkü orada...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ne kadar mesafe?

MAHMET TANAL (Şanlıurfa) – 200 kilometre var, 220...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Şöyle ayarlayabiliriz: Cuma, cumartesi, Pazar. Pazartesiye stepne bırakıp sıkıntı yaşarsak diye bir dördüncü gün... Onu ekim ayında planlayalım.

MAHMET TANAL (Şanlıurfa) - Büyükşehir ve orada büyük cezaevi var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yalnız şunu söyleyeyim: Urfa'dan bize şikâyet yok.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hilvan'dan ben çok yaptım, benim 5-6 tane başvurum var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bize gelen listede yok, bize yok. Gelenler hep 50’nin üstünde, 50’nin üstünde yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şöyle söyleyeyim: Oradaki cezaevinden akan pis lağım suları köyleri rahatsız ediyor, çevre açısından söylüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bakalım. Bu 3 ili yapabiliriz; Adana, Tarsus, Hilvan yapabiliriz.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Başkan, ben sorumun cevabını aldım, bu şekilde açıkladınız, tamam.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çok teşekkür ediyorum.

Aslında Mardin Milletvekili olmam sebebiyle de konuşmama Abdülkadir Kuday’ın durumuyla ilgili başlamak istiyorum. Kendisini ve ailesini yakından tanıyorum ve Sayın Başkan, sizlere bire bir iletmem için de bugün kendileriyle tekrar telefonda konuştum. Zaten kendileri sürecin gelmiş olduğu nokta itibarıyla artık Abdülkadir Kuday’ın maalesef yakın bir zamanda hayatını kaybedeceği gerçeğiyle yüzleşmiş durumdalar fakat tek ricaları şu: En azından çocuklarının yanında son nefesini vermesi. 41 kilo kalmış bir kişinin de devletin güvenliğini herhangi bir şekilde riske atacak bir durumu da kalmadı ne yazık ki. Bu sebeple artık vicdani olarak da bu meselenin çözülmesi gerektiğini sizlerden, ilgili makamdan istirham ediyoruz. Gerçekten yakıcı bir mesele olarak kendini koruyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir şey söylemek istiyorum: Ben şahsı tanımıyorum, şahısla ilgili söylemiyorum, özellikle bunun üstüne basarak söylüyorum yani Abdülkadir Bey’le ilgili bir şey değil ama maalesef, son döneminde olan artık toplumda veya hayatta başka bir beklentisi olmayan bazı mahkûmlar -maalesef- canlı bomba olarak kullanıldığı için terör örgütleri tarafından, biliyorsunuz böyle bir sıkıntı var.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Şöyle: Sadece nefes alabiliyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sadece bilgi babında söyledim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bana bir örnek verebilir misiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Var, çok örneği var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Merak ediyorum, bir tane örneği duymak istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Nevroz Hanım, burada tartışmaya gerek yok, var örnekler.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hayır, çok büyük bir iddia bu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben örnek buldururum size.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Şöyle, biz aslında samimiyetinize güvenerek meseleyi şu şekilde açtık: Ailenin son isteği olarak açtık. Bunu biraz insan hakları bağlamında da daha sorumluluk ve yükümlülükleriniz üzerinden yürütebiliriz fakat sizin bize “Ayrım yapmıyoruz ve herkes bizim emanetimizdir.” şeklindeki bu samimi yaklaşımınıza samimi bir yerden süreci başlattık. 41 kilo kalmış, sadece nefes alabilen, yürüyemeyen, konuşamayan, yatalak bir insandan bahsediyoruz Sayın Başkan. Dolayısıyla yani vicdani davranmaya ve amaları bir kenara bırakarak artık hukukun gereğini yapmaya hepimizi davet ediyorum. Aynı zamanda, ben Metris’e de gittim, bire bir Abdülkadir Kuday’ı da gördüm, Ergin Aktaş’ı ve Serdar Yıldırım’ı da gördüm; 3’ü aynı yerde kalıyorlar ve Metris’in genel şartlarının da onlar için çok zor olduğundan bahsettiler. Şöyle, yani zaten ağır engelli bir şekilde yaşıyor bu 3 tutsak ve görüşler çok kısıtlı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şu anda Mardin’de mi, Metris’te mi? Pardon...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Metris’te. Metris rehabilitasyon tipi bir cezaevi. Bu bahsettiğim 3 tutsak da ağır hasta tutsaklar oldukları için Metris Cezaevinde, rehabilitasyon tipi cezaevinde kalıyorlar. Ben gittim, şartları gördüm. Oradaki cezaevi müdürüyle de konuştum, taleplerini ilettim, taleplerinde hiçbir iyileşme olmadı. Dilerseniz, biz o talepleri size yazılı olarak da aktarırız. Bu insanlar zaten hüküm giymiş insanlar ama hüküm giydikleri yerde de insani bir muameleyle haklarını alabilecekleri bir şekilde yaşamak istiyorlar. Bir örnek vermek istiyorum: Serdar Yıldırım, ayaklarını kullanamayan, tekerlekli sandalyeye mahkûm bir mahpus ve banyodan çıktıktan sonra birinin ona destek olabilmesi için saatlerce ıslak bir şekilde beklediğini söyledi. Buna karşı itirazları olmasına rağmen cezaevi yönetimi “Yeterli personel yok.” diyerek süreci aylardır, yıllardır öteliyor ama burada bize düşen de eğer yeterli personel yoksa bunu gidererek bu insanlar cezaevinde, ağır koşullardayken en azından talep ettiklerini karşılamak.

Şimdi, bu bir mesele. Bir de şundan bahsetmek istiyorum: Ben şu anda çok hastayım, konuşmakta zorlanıyorum. Hastayken bu kadar imkân varken bile bu kadar zorlanırken cezaevinde hasta mahpusların neler yapabileceğiyle ilgili çok azıcık bir empati kurabildim; eminim hepimiz hastalığın ne kadar zor olduğunu bilen insanlarız. Dolayısıyla, hasta mahpuslar var ve hasta mahpuslar zor durumdalar, hasta mahpusların şartları iyi değil ve biz size “Onların durumu iyi değil.” dediğimizde eğer canlı bomba gibi bir meseleyle yaklaşırsanız biz bu sorunu çözemeyiz. Bir kere bir insanı yapmadığı bir eylem üzerinden değerlendiremeyiz, yapabileceği ihtimali üzerinden kimseyi suçlayamayız; bu, masumiyet karinesine aykırı bir şey. Dolayısıyla, hasta tutsaklar var, tahliye edilmeleri gerekiyor. 82-83 yaşında annelerimiz var, çocuklarına para gönderdiği için tutuklu olan anneler var. Bir anne çocuğundan vazgeçer mi? Siz çocuğunuzdan vazgeçer misiniz? Ne olursa olsun, tabii ki para gönderecekler çocuklarına; bu suç değil. Çocuğu ne yapmış olursa olsun o kişi onun annesidir. Dolayısıyla, hiçbir anneyi, 82-83 yaşındaki bir anneyi -Makbule Özer bunlardan biri- biz çocuğuna, cezaevine para gönderdi diye tutsak edemeyiz. Bu, toplumun vicdanında derin yaralar açan bir meseledir ve biz bunu size iletmek istiyoruz.

Aynı zamanda sevk meselesinden Sayın Vekilimiz de bahsetti. Sevk meselesi ciddi bir mesele, sevk yolunda aileler hayatlarını kaybediyorlar Sayın Başkan. Çok uzak yerlere sürgün ediliyorlar, eğer tabiri caizse. Dolayısıyla, yollar çok zorlu, yıllardır tutsağıyla görüşmeyen aileler var, hem ekonomik zorluklar var hem yolda kaza riskleri var. Dolayısıyla, bu sevk meselesi bir insani mesele olarak canlılığını koruyor.

Aynı zamanda sevk edilmediği için açlık grevinde olan mahpuslar var, aileleri bizleri ziyaret etti. Büyük bir yakarış içerisinde “Bizim çocuklarımız ölmek istemiyorlar ama ölmek üzereler.” ve yapılacak tek şey sevk etmek yani talep ettikleri bir yere sevk edilmek. Bunlardan biri Nurettin Kaya mesela, 221’inci gününde grevde; Cemil Kurt, Alişan Gül ve Mehmet Güvel. Bunların 4’ü de grevde şu anda ve gerçekten ölüm sınırındalar. Bugün grup toplantımıza aileler de geldiler. AKP Grubunu da, CHP Grubunu da ziyaret etmelerini söyledik çünkü ailelerin tek bir derdi var “Çocuklarımızın talepleri, bu basit talepleri karşılansın ve çocuklarımız grevden çıksınlar; suçları neyse yatsınlar.” şeklinde bir talepleri var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Nakille ilgili sizinle hemfikiriz, bu konuda hemfikiriz, onda sıkıntımız yok. Biraz önce -biraz geç geldiniz aslında- Nevroz Hanım’la konuşurken de aynı şeyleri söylemiştik. Bunlar aslında İnfaz Kanunu 21/1 maddesi gereğince ağırlaştırmış müebbet hapis cezası aldığı için bundan yararlanamıyorlar zaten. Yani tahliyeleri, kanun değişikliği gerektiren bir şey.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Ağırlaştırılmış müebbet değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ya da bilirkişilerden gelen raporlarla, Adli Tıp ya da diğer sağlık kurumlarından gelen raporlarla ilgili “Cezaevinde kalması uygundur, dışarı çıkması gerekmez...” Yani sağlık anlamında söylüyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Yok bunların sağlığı yerinde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biraz önce 4 kişi söylemişsiniz, onlar için söylüyorum. Ya, onları biraz evvel Nevroz Hanım’a ben izah ettim, tutanaklarda da bu şekilde var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bunlar yeni Başkanım, karıştırdınız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bunlar grevde, 4 tutsak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – O ayrı, ondan önce birkaç isim saydınız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Abdulkadir Kудay, Ergin Aktaş ve Ferda Yıldırım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, onları biraz önce görüştük, birazdan zaten önerge var, orada da görüşeceğiz inşallah.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Tamamdır.

Bir de Selver Yıldırım’dan bahsetmek istiyorum. Selver Yıldırım’ın tek talebi var, gözlük talebi var. Gözlük kullanamadığı takdirde hiçbir şeyi göremiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir saniyenizi alabilir miyiz?

Nerede Selver Yıldırım?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Selver Yıldırım Sincan Cezaevinde, gözlük istiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Selver Yıldırım, not alalım, bayan mı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Kadın. Biz detayları iletiriz Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İletirseniz biz Bakanlığa iletiriz, Sağlık Komisyonuna iletiyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Biz önerge verdik, siz bize cevap da verdiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Cevap da verdiniz yakın zamanda, bir hafta önce cevap verdiniz ve merceğin kişinin oradaki hayatını riske atabileceği bir malzeme olduğu söylendi. Yani merceksiz göremiyor Sayın Başkan; ne yapsın, neyi talep etsin?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yani gözüne mercek mi takılmasını istiyor? Yoksa...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Hayır “mercek” derken gözlük camından bahsediyorlar, oradaki camdan bahsediyorlar. Büyüteç de gerekiyor çünkü çok ağır bir şekilde görme kaybı yaşıyor ve doktorun...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz tekrar iletelim, Komisyona iletelim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Olur, biz de size iletelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Cezaevleri Sağlık Komisyonu Başkanlığına iletelim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Son olarak bir mesele daha var, bu da infaz erteleme meseleleri. Şimdi, otuz yıl boyunca cezaevinde olan ve cezasını tamamlamış mahpuslar var. Otuz yılını tamamlamış, yargının biçtiği cezaı tamamlamış fakat bu infaz kurumları kendilerini yargının yerine koyarak sürekli, altı ay, altı ay, altı ay, altı ay boyunca bu kişilerin infazını erteliyorlar. Yani şunu çok açıkça ifade etmek gerekiyor: Hiçbir kurul bir kişiye “Pişman mısınız?” gibi bir soruyla onun aylarca, yıllarca infazını erteleyebilecek yetkiye sahip değil. Yani Amerika’da da böyle bir tip var ama Amerika’da işleyen kurul ile buradaki işleyen kurul aynı şekilde işlemiyor. Buradaki kurulun hiçbir güvenilirliği yok, hiçbir geçerliliği yok, hiçbir kıstası yok; kendi kafasına göre, bir kişinin keyfine göre insanların sürekli, sürekli... Neden “keyfine göre” diyoruz Sayın Başkan, bunu da açıklayayım çünkü bir kişinin yeterince temiz olmadığı için infazı ertelenirken bir kişinin de çok temiz olduğu için infazı erteleniyor; bir kişinin infazı çok kitap okuduğu için ertelenirken aynı cezaevinde bir kişinin infazı az kitap okuduğu için erteleniyor. Dolayısıyla, kaç kitap okuyacağına dair de bir belirleme yok. Güvenilir olmayan, bir kıstası olmayan, bir standartı olmayan bir yargılamayla karşı karşıya kalıyor mahpuslar ve bu infaz erteleme meselesi hakikaten Türkiye’nin demokrasisine, Türkiye’nin hukukuna, Anayasası’na çok aykırı bir yerde duruyor. Dolayısıyla, bunun kaldırılması, kaldırılmadığı takdirde de acilen koşullarının, kıstaslarının belirleneceği bir duruma getirilmesi çok önemli.

Çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz teşekkür ediyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Başkanım, ben bir şey...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Nevroz Hanım, son bir şeyler...

Hemen kapatacağız, Mecliste önergeler başlıyor, onun için.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Farkındayım ama Başkanım, biz dört aydan sonra toplandık. Şimdi biz önerge veriyoruz, başvuru yapıyoruz... Ben Komisyon üyesiyim aynı zamanda. Mesela Selver Yıldırım konusunda cevap gelmiş, aynı mesele, diyor ki: “Büyüteçli güneş gözlüğü taktığında biz bunu tanyamayacağız; bu nedenle veremiyoruz.” Şimdi cezaevinde birisi, her yerde kamera var, odası belli, cezaevi dışına çıkma durumu yok, “Tanyamayacağız.” diye gözlük vermemenin bir makul, kabul edilebilir bir yanı var mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yani onu sormak lazım, mantığını hâlâ çözemedim, cezaevinde bir sürü gözlüklü varken niye bu şahsa...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Güneş gözlüğü, mercekli güneş gözlüğü çünkü bir gözünde tamamen görme kaybı var, bir gözünde yüzde 60 görme kaybı var. Zaten, aynı zamanda birçok hastalığı var. Tahliye edilmesi için birden fazla kez Adli Tıp Kurumuna gitmiş gelmiş bir mahpus. Bu gözlük meselesine “Çok rahat halledilebilir bir şey.” demiştiniz; hatırlar mısınız bilmiyorum ancak Tevkifevleri demiş ki: “İnfaz kurumunun niteliği, yapısı, güvenlik açısından tehlike arz edeceği, kamera görüntülerinde hükümlünün teşhis edilemeyeceği gerekçesiyle verilemez.” Şimdi bu, kabul edilebilir bir şey değil. Hepimiz buradayız “Cezaevine gittik, gördük.” diyorsunuz ya, evet, gittik, gördük; oda belli, koridor belli, sohbete çıkacaksa o belli, revire gidecekse o belli, zaten tek başına hareket edemiyor, sürekli bir koruma memuruyla hareket eden birisini tanımama gerekçesiyle gözlük gibi tıbbi bir ihtiyacının verilmemesini bizim kabul edemememiz... Bu, bir örnek ama birçok mesele de var.

Yani sevk meselesinde ben de şahsi olarak birçok kez hem Bakanlık hem Tevkifevlerini hem de cezaevlerini aramış, bizzat gitmiş biri olarak söylüyorum, birincisi, bu sevk meselelerinde, aynı cezaevinde... Mesela, şöyle düşünün: Trabzon Cezaevinden Reşit Uyar, ailesi Şırnak’ta yaşıyor, kendisi yıllardır Trabzon’da; Diyarbakır, Mardin, Şırnak, Urfa gibi yakın bir yere gelmek istiyor. Kendisi bu cezaevlerine sevk için defalarca başvuru yapmış, Bakanlık cevap vermiş, demiş ki: “Bu cezaevlerindeki doluluk oranı, kapasite sorunu gözetildiğinde sizin sevkinizin reddine...” Ancak aynı

kişiyle, aynı cezaevinde olan birisi, yine aynı, Diyarbakır Cezaevine, Bakanlığın resen ya da kendi kararıyla çok rahat bir şekilde Trabzon'dan alınıp Diyarbakır'a götürülebiliyor. Kişi makul gerekçeyle ailesine yakın olmak, ırmak içerisinde, kurulun o çok aradığı ıslah, sosyal iletişim anlamında aileyle temas kurma, bunu sağlamak adına ailesine yakın olmak istiyor, reddediliyor ama hiç öyle bir talebi olmayan biri keyfi sürgünle çok rahat Diyarbakır'a götürülebiliyor. İşte, Bakanlığın bu tutumuna dönük onlarca kez görüşme yaptım ve hiçbir şekilde bir sonuç alamadım. 1 ila 20 arasında başvuruları aldıklarını, ayın 20'sinden sonra sevklerin yapıldığını... Bu noktada bu sevk talepleri yapılırken bazı cezaevleri 10-20 bin lira isterken bazı cezaevlerinde 60-70 bin lira istenen mahpus ailesi geliyor bize. Şimdi, bu konuda da bir belirlilik ve bir tespit hâli yok. Ben özellikle sordum Tevkifevlerine: "Siz neye göre harcırahı belirliyorsunuz?" Bu, aynı zamanda taziyelere giden mahpuslar ya da tedavi için giden mahpuslar için de... Özellikle bu cenaze meselesinde biz çok yaşadık. Aileyi aramış "75 bin" diyor, pazarlık usulü, işte "75 bin; 60 olur mu, 50 olur mu, 40 olur mu?" diye diye 75 oluyor 40 bin. Şimdi 40 binle halledilebilecekken aileden nasıl 75 bin lira istenebiliyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şimdi isterseniz bunu şöyle yapalım: Üst komisyona, biliyorsunuz, Cezaevi Genel Müdürlüğü de geliyor, bu soruları orada kendilerine bizzat soralım, oradan cevaplarını isteyelim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Evet, hani, sevk meselesi açıldığı için söylüyorum. Bu gerçekten Bakanlığı hem keyfi -ben bunu çoğu yerde söylüyorum- hem de biraz önce Sayın Tanal söyledi, bu sevk ailenin ekonomik durumuna göre karşılanması meselesi üzerinden ve... Şu bir gerçek: Yani biraz önce bu hasta mahpuslarla ilgili söylemiş olduğunuz tutumu açıkçası hiç insani ve hukuki bulmuyorum. Aynı, hırsızlar için, uyuşturucu suçu işleyenler için, cinsel istismar, cinsel suçlar için "Çıktığında bu kişi tekrar böyle yapacak." diye bir öngörüyle kurul erteleme vermiyorsa ya da hastane, hastalık gerekçesi yapılmıyorsa politik mahpuslar için, siyasi mahpuslar için, düşünce suçluları için aynı gerekçeyle...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onlar da ağırlaştırılmış müebbet oldukları için...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hayır, ağırlaştırılmış müebbet değil Başkanım; altı yıl üç ay almış, dokuz yıl almış, on iki yıl almış mahpuslar var; hepsi ağırlaştırılmış müebbet değil ki. Bu, bir örnek üzerinden yapmış olduğunuz bu tutum biraz da aslında bu eleştirdiğimiz kurul kararını, o mekanizmayı, kendini gösteren bir madde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – 16/6 dediğimiz madde maalesef karşımıza çıkıyor hep. "Toplum sağlığı açısından tehlikeli."

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Evet, gösteren bir madde. Bir İnsan Hakları Komisyon Başkanı olarak sizden bunu duymak üzücü ve sarsıcı; bunu açık söyleyeyim size.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yok, değil. Ben gerçeği söyledim size yani toplum sağlığını zararlandırıcı bir durum ortaya çıkma ihtimali yani bu bir nevi söylediğim şekilde kullanılma ihtimali olduğu için, terör örgütlerinden.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu neye benziyor biliyor musunuz Başkanım? Hayır, bu neye benziyor; ben dün Bolu'daydım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Çünkü artık hayattan bir beklentisi kalmamış insanların son yapabileceği bir şey olma ihtimaline binaen, ihtimaline binaen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hayır yani bu bir ihtimalse siz bunun ihtimalini nasıl sağlarsınız? Türlü türlü tedbir, güvenlik var, değil mi? Adli kontrol var, bir sürü yöntemi var. Siz kalkıp ona orada ölümü kabul ettirmeyi... Bu, çok kesinkes olan tutum, sadece böyle bir riskten kaynaklanamaz.

Dün Bolu Cezaevindeydim, Bolu Cezaevinde 2 bine yakın mahpus var ve oradaki taleplerden bir tanesi; tek doktor var, haftanın bir günü geliyor. Bunu özellikle iletmemi istediler, doktor sayısının artırılması meselesini ve orada olanların çoğu müebbet mahpuslar ya da ağırlaştırılmış müebbetler. Ve orada şu an 130'dan fazla müebbet hapis cezası için gün sayan var ve şu an 42 kişinin kurul kararıyla özgürlüğü gasbedilmiş durumda, koşullu salıverilmeleri bekletilmiş durumda.

Ben bu noktada, 45 puanın üstüne çıkmış, Nedim Yılmaz, hasta mahpus ya da Şahap Elbasan, 3'üncü, 4'üncü kezdir kurul üzerinden koşullu salıverilmesi ertelenen... Cezaevi idaresiyle görüştüm ben, ismini gerekirse vereceğim müdire hanımın. Konuştuğumuzda ben üstüne gittim: Disiplin cezası almış mı bu kişi kapıya vurmaktan? Evet. Aile görüşü yasağı almış mı? Evet. Bu infazı yatmış mı? Evet. Bitmiş mi? Bitmiş. Aradan geçmiş iki yıl, siz bu kişiyi kurula çıkarırken şu tarihte kapıya vurma eylemi üzerinden iyi hâl olmadığına nasıl karar verebilirsiniz? Disiplin cezası, iyi hâlin süresi var, yönetmelik var, kanun var. Bunun üzerinden şöyle bir itiraf geldi: "Tabii ki, siz ne zannediyorsunuz? Biz bu kurulları getirirken sadece disiplin cezası olanları ertelemek değil, disiplin cezası olmayanların da çıkmasını engellemek için tabii ki getirdik." dedi. "Bu nasıl bir itiraf Müdire Hanım, böyle bir şey mümkün mü, böyle bir şey olamaz." Ondan sonra "Aslında kastettiğim, 'ıslah' anlamında ifade ediyorum." diye... Bu kadar keyfi kanaatle karar veren bir cezaevinden bahsediyorum size ve kendisi aynı zamanda kurul üyesi olan bir idareciydi, yönetim biriminin başkanlığını yapan birisiydi. Bolu F Tipine kesinlikle gidilmesi gerektiğini ben düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Planlamamızda var.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sadece bu da değil, ayda en az 3 kere arama yapılıyor. İğneden Permatik'e, ayakkabıdan elbiseye stok ve kota uygulaması; bunu idare de kabul etti. Yani bir kişi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Aslında yerinde tespit yaparsak... Şimdi burada hep soyut kavramlar üzerinden gidiyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hayır, gidecek miyiz, planlamaya dâhil edilecek mi yani?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Gidilecek tabii, yapılacak. Gidilecek, tabii, tabii.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şimdi bunun dikkate alınması ve ben kesinlikle biraz önce söylediğiniz o yorum ve kurul meselelerinde de bir alt komisyon olması gerektiğini düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onu üst komisyonda dile getirirseniz ona Komisyon karar verecek.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şimdi onlarca başvuru geliyor ve biz burada konuşamıyoruz Başkanım, nerede konuşacağız? Ben size...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Konuşuyorsunuz, insaf edin ya Nevroz Hanım, yani çoğunu, yüzde 90'ını siz konuşunuz yani.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hayır, hayır; bir saatlik mesele değil. Ben mesela... Bizim ekstra bir araya gelme koşulumuz olmuyor, bunları tartışma koşulu... Başvuru gönderiyorum, siz Tevkifevlerine gönderiyorsunuz, Bakanlığa gidiyorsunuz. Oradan cevap geliyor size, cevabı bize getiriyorsunuz ki cevap gelen vekillerimiz vardır- yüzde 80 kanun maddesi; çok az, yüzde 10'luk, 20'lik; bazen hiçbir şekilde somut hiçbir şey yok: "Biz şöyle uyguluyoruz, böyle uyguluyoruz." Ama o kişiye özgü somut bir şey, bir bilgi alamıyoruz. Şu an burada Bakanlık yetkilileri de yok, Tevkifevleri yetkilileri de yok ama sonuçta siz bunu bir şekilde ileteceksiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Söylediğimiz her şeyi not aldık, hepsini...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Burada sadece yazılı meselesi değil, ben toplantıların daha somut meseleler üzerinden ve daha sık yapılması gerektiği talebimi de iletmış olayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şimdi, Nevroz Hanım, soyut kavramlar üzerinden burada toplantının bir anlamı yok yani “Şunu aldı, bunu aldı, bunu vermedi.” Bizim yerinde tespit yapmamız lazım bunları. Yoksa ben de söyleyebilirim bir sürü şey “Şu oldu, bu oldu.” diye ama soyut kavramlar üzerinden bir yere varamayız. Yerinde, net tespitleri yapmamız lazım. Onun için orada, gittiğimizde Bolu’da veya Erzurum’da, Erzincan’da... Bize bu dediğiniz şeyleri, söylediklerinizin tamamını biz kayda geçiriyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – İşte, Başkanım, Sincan’a gittik, değil mi? Sincan’a gittik, hepimiz vardık. Hatta gittik, bu 3’lü “hücre” değil de bu kat üzeri işte bir kata 1 hükümlü...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Çocuk...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Alta Hizbullah, alta DAİŞ...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ha, 3 kat olan yer, evet.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu 3 kat meselesini biz kendimiz gördük ve söylemedik mi “Ya, bu rahatsız edici bir şey; tek başına, sürekli, günün yirmi üç saatini tek başına geçiren birisi için buna maruz kalmak kötü bir şey.” diye? Öneride de bulunduk. Ancak Sincan Cezaevi durumu hâlâ aynı. Mesela gittik, tespit ettik ancak orada bir değişikliğe gidilmedi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, şartların olgunlaşması lazım yani biz tavsiye ettik ama şartlar da olgunlaşınca yerine getirilecek mutlaka. Biz, geçen dönemde de -bu dönemde tam hatırlamıyorum ama- belki 10’a yakın yerinde yaptığımız tespitlerle çözüm bulduk, çözüm odaklı çalıştık; onu da söyleyelim. Yani şimdi biz o gün dedik diye Sincan’ı dağıtıp orada herkese ayrı bir yer yapma şansımız yok yani onun şartlarının da olgunlaşması lazım. Biz bunları iletiyoruz ama şartları da takip ediyoruz, onu da söyleyeyim.

Evet, şimdi, Nevroz Hanım’a da teşekkür ediyoruz.

ELİF ESEN (İstanbul) – Başkanım, eğer üyelerin konuşmaları bittiyse ben Komisyon üyesi olmadığım için bir söz alabilir miyim?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, buyurun.

Kısa olursa, rica edeceğim çünkü önergeler başladı.

Elif Hanım, buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) – Tabii, peki, teşekkür ediyorum.

Elif Esen, DEVA Partisi İstanbul Milletvekili. Yakın bir zamanda ben, kadın ve çocuk çalışıyorum daha çok, hani, bilen arkadaşlarımız vardır ya da bilmeyen vekillerimiz de olabilir 23 Nisan sebebiyle bir Silivri yani Marmara Cezaevini, bir de Ankara Sincan Cezaevini ziyaret ettim, yakın aralıklarla. Marmara Cezaevinde kadın ve çocuklarla birlikte oldu ziyaretimiz ancak Sincan’da sadece çocuklarla görüşebildik. Bu konuyla ilgili önemli sorun ve ihtiyaç tespitlerimiz oldu. Çünkü toplantının başında da belirtildiği gibi, Sayın Tanal’ın belirttiği gibi, nasıl karakollarda standart bir karakol tipinden bahsedilemiyorsa -ki genellikle öyle- cezaevlerinde de -bunlar iyi modellerdi standart bir uygulama yoktu. Elbette, kısmen proje cezaevleriydi, Annemleyim Projesi’nin uygulandığı, Avrupa Birliği projesiyle uygulandığı ve şartların çocuklar için özellikle iyi şartlar olduğu cezaevlerini gözlemledik ancak sorun ve ihtiyaçlar yerinde kalmıyor, güncelleniyor ve bu güncel sorun ve ihtiyaçlara, özellikle çocuğun üstün yararını gözeterek ve insan onuruna yaraşır yaşam şartlarını sağlayabilmek amacıyla tüm cezaevlerinde standart şartlarının sağlanabilmesi, çocuk başta olmak üzere, çok önemli.

Bu konuyla ilgili hukukçu arkadaşlarımızla gözlemlerimizi, sorun ve ihtiyaç tespitlerimizi ve çözüm önerilerimizi içeren bir rapor hazırladık. Bu raporu öncelikle Adalet Bakanımız ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımıza sunmaktı hedefimiz. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız çok hızlı bir şekilde, sağ olsun randevu verdi ve kendilerine ilettik, ilgili müdürlükleriyle birlikte. Ama Adalet Bakanımızdan birkaç kere randevu talebimize rağmen henüz askıda tutulduğu şeklinde bir geri dönüş aldık; ümit ediyoruz ki kendisine de iletebiliriz. Eğer komisyonun da ilgisini çekerse nitelikli bir rapor olduğunu düşünüyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz o rapordan bir suret alalım.

ELİF ESEN (İstanbul) – Sizlere de bir sunum yapabiliriz ya da raporu sizlere iletebiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İletirseniz hem kayıtlarımıza geçmiş oluruz hem de belki ihtiyaç olursa sizden bir sunum da talep edebiliriz.

ELİF ESEN (İstanbul) – Elbette, çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, gündemdeki maddelerimiz, cezaevi ziyaretleriyle ilgili. Biraz önce söylediğim gibi, 2 il, 2 il yaparsak; iki gün, iki gün planlayıp sanki biraz daha fazla yere gitmiş oluruz. İlk etapta Erzurum-Erzincan, haziran ayı sonu itibarıyla -yani 16'sı bayram- ya da temmuz başı gibi bir planlama yapmayı düşünüyoruz eğer sizler de “uygun” dersiniz. Daha sonra ekim ayından itibaren de diğer illeri, içerisinde Bolu, Buca, Aliğa, Adana, Tarsus olmak üzere planlamamıza alacağız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Şanlıurfa'yı ilave etmenizi isteyeceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, Adana-Tarsus'a, Şanlıurfa'yı da yazalım şuraya.

ELİF ESEN (İstanbul) – Komisyon dışı katılım olabilirse ben de dâhil olmak isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şöyle yapıyoruz, biz Komisyon dışından üye kabul etmiyoruz yani yanlış anlamayın bu konuyu.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, katılıyorlardı geçmişte. Masrafları kendileri...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Masraf önemli değil, masrafin sıkıntısı yok da biz bu şeyde bir prensip aldık, üye dışında kimseyi çağırıyoruz.

Evet, teşekkür ediyoruz, gerekirse başka bir belki... Çocuk çalışıyorsunuz ya, çocuk olduğunda belki ziyarete alabiliriz.

ELİF ESEN (İstanbul) – Çocuk, kadın, hepsinde var, yani hemen hemen hepsinde var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ama öyle bir prensibimiz var, onu şimdilik...

ELİF ESEN (İstanbul) – Ben, talebimin tekrar değerlendirilmesini rica ediyorum Değerli Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamam, inşallah değerlendirelim.

ELİF ESEN (İstanbul) – Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sağ olun.

Erzurum, Erzincan için haziran sonu temmuz başı itibarıyla biz planlamayı yapıp “Ne gün gidilecek, nasıl gidilecek?” şeklinde sizlerle WhatsApp üzerinden haberleşiriz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Efendim, temmuzun ilk haftasını geçmezse...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz planlayacağız, sizlerle paylaşacağız. Müsait olan arkadaşları da bekliyoruz.

Gündemde konuşacak başka madde kalmadığı için...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tarihleri bir netleştirmeden...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, önce soruyoruz, önce soruyoruz “Şu günler müsait midir?” diye soruyoruz, sonra net tarihi veriyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tamam, teşekkür ederim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şimdi, Başkanım, hem siz hem de üyelerin anlaması için biraz önce okudum ya sanki başvuruda...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Kayda girmiyor, mikrofonunuzu açarsanız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bir şey olmaz, girmese de olur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Arkadaşlar kayıtları elle tutuyorlar, onun için...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ya, biraz önce söylediniz ya bir başvurumuzda tahliyesini sanki Komisyondan istiyormuş gibi bir şekilde... Şimdi başvuruyu istedim arkadaşlardan, geldi. Doğrudan sizden başvuru istemiyor, tam tersine Metris R Tipi Cezaevinde bulunan Abdulkadir Kuday ve benzer durumdaki hastaların tahliyelerinin sağlanması için Komisyonunuzca Bakanlık nezdinde gerekli girişimlerde bulunulması, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığıyla görüşülerek cezaevinde kalamayacağı ATK raporuyla sabit olan mahpusun tahliyesinin sağlanması konusunda Komisyonunuzun devreye girmesi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bu tahliyesini bizler sağlayalım gibi bir anlam çıkıyor buradan.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Devreye girmesi, gerekli yazışmalarla bilgilendirmesi yazıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Doğrudur, bu şekilde son cümleyi okursanız öyle bir anlam çıkıyor, doğru.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Doğrudan sizden istemiyor, hani, diğer üyeler de bu şekilde anlasın, doğru anlaşılсын diye...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, gündemde konuşacak maddemiz kalmadığı için toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 16.12

